

Czwartek, 6 października 2022 r.

P9_TA(2022)0351

Aktualna sytuacja humanitarna i sytuacja w zakresie praw człowieka w Tigraju (Etiopia), w szczególności sytuacja dzieci

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie aktualnej sytuacji humanitarnej i sytuacji w zakresie praw człowieka w Tigraju (Etiopia), w szczególności sytuacji dzieci (2022/2858(RSP))

(2023/C 132/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Tigraju i Etiopii, w szczególności rezolucję z 26 listopada 2020 r. ⁽¹⁾ i rezolucję z 7 października 2021 r. ⁽²⁾,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
 - uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów,
 - uwzględniając czwartą Konwencję genewską o ochronie osób cywilnych podczas wojny z 1949 r. oraz protokoły dodatkowe do niej z 1977 r. i 2005 r.,
 - uwzględniając konwencję ONZ o uchodźcach z 1951 r. i protokół do niej z 1967 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie Etiopskiej Komisji Praw Człowieka/Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka z 3 listopada 2021 r. dotyczące wspólnego dochodzenia w sprawie rzekomych naruszeń międzynarodowych praw człowieka, prawa humanitarnego i prawa uchodźczego popełnionych przez wszystkie strony konfliktu w Tigraju w Federalnej Demokratycznej Republice Etiopii oraz sprawozdanie Etiopskiej Komisji Praw Człowieka z 11 marca 2022 r. w sprawie naruszeń praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego mających miejsce od września do grudnia 2021 r. w regionach Afar i Amhara w Etiopii,
 - uwzględniając rezolucję Rady Praw Człowieka ONZ z 17 grudnia 2021 r., ustanawiającą międzynarodową komisję ekspertów ds. praw człowieka w celu przeprowadzenia dokładnego i bezstronnego śledztwa w sprawie zarzutów dotyczących naruszeń i nadużyć popełnionych od 3 listopada 2020 r. przez wszystkie strony konfliktu w Etiopii,
 - uwzględniając sprawozdanie Międzynarodowej Komisji Ekspertów ds. Praw Człowieka w sprawie Etiopii z 19 września 2022 r.,
 - uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka,
 - uwzględniając umowę z Kotonu,
 - uwzględniając art. 144 ust. 5 i art. 132 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że ten 23-miesięczny konflikt wywołał kryzys spowodowany przez człowieka oraz powszechne i całkowicie możliwe do uniknięcia cierpienie ludzkie; mając na uwadze, że sytuacja humanitarna w Etiopii jest nadal dramatyczna z powodu konfliktu, suszy i masowych przemieszczeń wewnętrznych; mając na uwadze, że 24 sierpnia 2022 r. etiopskie samoloty federalne zbombardowały przedszkole w miejscowości Mekelle w Tigraju, co doprowadziło do ofiar wśród dzieci;
- B. mając na uwadze, że w marcu 2022 r. rząd federalny Etiopii ogłosił rozejm humanitarny i częściowo zniósł oblężenie Tigraju ze względów humanitarnych, jednak niedobory podstawowych dostaw, w tym żywności, leków i paliwa, w dalszym ciągu się utrzymują;
- C. mając na uwadze, że z powodu trwającego konfliktu w Tigraju najbardziej cierpią grupy szczególnie wrażliwe, zwłaszcza kobiety i dzieci, które pilnie potrzebują ochrony; mając na uwadze, że dzieci w Tigraju poważnie ucierpiały z powodu głodu, przemocy, braku pomocy medycznej i edukacji, przeniesienia rodzin, przymusowych przemieszczeń i ciągłej traumy;

⁽¹⁾ Dz.U. C 425 z 20.10.2021, s. 132.

⁽²⁾ Dz.U. C 132 z 24.3.2022, s. 205.

Czwartek, 6 października 2022 r.

- D. mając na uwadze, że 1 października 2022 r. Unia Afrykańska (UA) zaprosiła rząd Etiopii i władze Tigraju do rozmów pokojowych, które mają się odbyć 8 października 2022 r. w Republice Południowej Afryki; mając na uwadze, że rozmowy pokojowe ma ułatwić specjalny przedstawiciel UA Olusegun Obasanjo, a wspierać go będą były prezydent Kenii Uhuru Kenyatta i była wiceprezydentka Republiki Południowej Afryki Phumzile Mlambo-Ngcuk; mając na uwadze, że 5 października 2022 r. rząd Etiopii przyjął to zaproszenie;
- E. mając na uwadze, że kobiety i dzieci są stale celem zamierzonych i niezamierzonych bombardowań, strzelanin, zabójstw i innych aktów przemocy podczas wojny oraz przemocy na tle etnicznym, popełnianych przez wszystkie strony konfliktu;
- F. mając na uwadze, że gwałt i inne formy przemocy seksualnej wobec kobiet i dziewcząt są nadal powszechnie stosowane przez wszystkie walczące strony, podobnie jak groźby śmierci, obelgi na tle etnicznym i przetrzymywanie niewolnic seksualnych; mając na uwadze, że wewnątrznie przesiedlone kobiety i dzieci będące uchodźcami są bardziej narażone na uprowadzenie i handel ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego;
- G. mając na uwadze, że przez cały czas trwania tego konfliktu ciągle pojawiają się zarzuty dotyczące rażących naruszeń praw człowieka, prawa humanitarnego i prawa uchodźczego przez wszystkie strony konfliktu; mając na uwadze, że prawie pół miliona Etiopczyków zmarło w wyniku przemocy i głodu, a ponad 1,6 mln osób zostało przesiedlonych w wyniku tego konfliktu; mając na uwadze, że od początku wojny setki tysięcy cywilów zostało przymusowo wysiedlonych, bezprawnie zabitych lub doświadczyło przemocy seksualnej i przemocy uwarunkowanej płcią, masowych arbitralnych zatrzymań, rabunku, uprowadzeń i odmowy udzielenia pomocy humanitarnej i podstawowych usług, grabieży i przekierowania pomocy dla żołnierzy;
- H. mając na uwadze, że co trzecie dziecko w Tigraju poniżej piątego roku życia i połowa wszystkich ciężarnych i karmiących kobiet są niedożywione; mając na uwadze, że około 20 mln osób w Etiopii potrzebuje pomocy humanitarnej, z czego prawie trzy czwarte stanowią kobiety i dzieci; mając na uwadze, że Etiopia doświadcza najgorszej suszy od 1981 r., w związku z czym szacuje się, że 7,4 mln osób boryka się z poważnym brakiem bezpieczeństwa żywnościowego;
- I. mając na uwadze, że odsetek dzieci w Tigraju otrzymujących rutynowe szczepionki gwałtownie spadł z powodu niedoborów dostaw wynikających z blokady nałożonej przez siły etiopskie; mając na uwadze, że wzrasta ilość przypadków chorób śmiertelnych, takich jak odra, tężec i krztusiec;
- J. mając na uwadze, że w Tigraju z powodu wojny domowej w Etiopii dostęp do systemu edukacji straciło łącznie 1,39 mln dzieci; mając na uwadze, że sektor edukacji Tigraju został trwale uszkodzony w wyniku licznych zgonów i poziomu zniszczenia w systemie szkolnym; mając na uwadze, że w sektorze edukacji zginęło 346 mężczyzn i 1 798 kobiet – łącznie 2 164 osoby, w tym również studenci;
- K. mając na uwadze, że od początku konfliktu systematycznie utrudniano organizacjom humanitarnym dostęp do stref konfliktu pomimo ponawianych apeli społeczności międzynarodowej i organizacji humanitarnych o zapewnienie odpowiednim zainteresowanym stronom niezakłóconego, trwałego i bezpiecznego dostępu; mając na uwadze, że pracownicy organizacji humanitarnych są celem ataku dla wszystkich stron konfliktu; mając na uwadze, że od początku konfliktu zginęło co najmniej 23 pracowników organizacji humanitarnych;
- L. mając na uwadze, że ograniczenia nałożone przez rząd, w tym odcięcie komunikacji i uniemożliwienie relacjonowania zdarzeń w Tigraju, a także w regionach Afar i Amhara, gdzie konflikt się rozprzestrzenił, poważnie utrudniły dostęp do informacji w czasie rzeczywistym; mając na uwadze, że przerwy w komunikacji oraz ograniczony fizyczny dostęp niezależnych obserwatorów do obszarów dotkniętych konfliktem poważnie utrudniły dokumentowanie naruszeń praw człowieka;
- M. mając na uwadze, że 19 września 2022 r. powołana przez ONZ międzynarodowa komisja ekspertów ds. praw człowieka w Etiopii opublikowała sprawozdanie, w którym stwierdziła, że istnieją uzasadnione powody, by sądzić, że strony konfliktu dopuściły się zbrodni wojennych oraz naruszeń praw człowieka;
- N. mając na uwadze, że Erytrea odegrała destrukcyjną rolę w tym konflikcie i przyczyniła się do jego eskalacji, angażując się w konflikt w Tigraju; mając na uwadze, że od końca września 2022 r. pojawiają się doniesienia medialne na temat ponownego wtargnięcia do północnego Tigraju;
- O. mając na uwadze, że we wrześniu 2022 r. Tigrajski Ludowy Front Wyzwolenia i rząd Etiopii wyrazili chęć udziału w procesie pokojowym pod przewodnictwem Unii Afrykańskiej;
1. ponawia swój pilny apel o natychmiastowe zaprzestanie działań wojennych i zawieszenie broni w Tigraju i w sąsiednich regionach bez warunków wstępnych;

Czwartek, 6 października 2022 r.

2. wzywa do natychmiastowego, pełnego, bezpiecznego i trwałego dostępu pomocy humanitarnej do wszystkich osób dotkniętych konfliktem w regionie;
3. z dużym zadowoleniem odnosi się do wystosowania przez UA zaproszenia do rozmów pokojowych w Republice Południowej Afryki 8 października 2022 r.; zachęca wszystkie strony do przyjęcia tego zaproszenia i rozpoczęcia odnośnych negocjacji w dobrej wierze oraz w duchu dialogu, pojednania i pokoju;
4. wzywa do natychmiastowego przywrócenia porządku konstytucyjnego oraz do ustanowienia mechanizmu monitorowania zawieszenia broni; wyraża poparcie dla wszelkich wysiłków dyplomatycznych mających na celu zakończenie trwającego konfliktu w Etiopii, w szczególności dla wysiłków mediacyjnych UA;
5. zdecydowanie potępia celowe ataki na ludność cywilną prowadzone przez wszystkie strony konfliktu oraz opisywany w relacjach werbunek dzieci przez niektóre ze stron konfliktu; przypomina, że umyślne ataki na ludność cywilną, ataki na dzieci oraz werbowanie i wykorzystywanie dzieci-żołnierzy stanowią zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości;
6. potępia inwazję sił erytrejskich na Tigrz; potępia zbrodnie wojenne i naruszenia praw człowieka, jakich dopuszczają się siły erytrejskie podczas wojny w Etiopii; wzywa rząd Erytrei do natychmiastowego i trwałego wycofania swoich sił z Etiopii oraz do rozliczenia winnych zbrodni wojennych;
7. wzywa wszystkie władze w Etiopii, w szczególności rząd federalny i rządy regionalne Tigraju, Amhary i Afaru, do przestrzegania najwyższych standardów praw człowieka, do zajęcia się w trybie priorytetowym potwornymi zbrodniami wojennymi wobec najsłabszych, w szczególności dzieci i kobiet, oraz do ochrony młodzieży zgodnie z Konwencją ONZ o prawach dziecka;
8. jest zaniepokojony doniesieniami o aktach gwałtu i przemocy seksualnej wobec dzieci, kobiet i mężczyzn, których na szokującą skalę dopuszczają się wszystkie strony konfliktu; jest głęboko zaniepokojony doniesieniami o zabójstwach i okaleczaniu dzieci z Tigraju, Amhary i Afaru na tle etnicznym, co stanowi zbrodnie wojenne i nosi znamiona czystek etnicznych, i apeluje o natychmiastową reakcję;
9. ponawia apel do wszystkich stron o poszanowanie międzynarodowych praw człowieka, międzynarodowego prawa humanitarnego i prawa uchodźczego; wzywa rząd federalny Etiopii i rząd regionalny Tigraju, aby pociągnęły do odpowiedzialności sprawców zbrodni wojennych popełnionych w trakcie trwającego konfliktu; podkreśla potrzebę współpracy między podmiotami lokalnymi i międzynarodowymi, w szczególności Etiopską Komisją Praw Człowieka i Radą Praw Człowieka ONZ (UNHRC), aby zapewnić zadośćuczynienie ocalałym oraz ofiarom wszelkich zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości;
10. wzywa do zapewnienia wszystkim dziewczętom i kobietom w Etiopii dostępu do praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego; wzywa UE i państwa członkowskie do zwiększenia wsparcia dla usług w zakresie praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, w tym antykoncepcji i dostępu do bezpiecznej aborcji, zwłaszcza w regionach Etiopii dotkniętych wojną i katastrofą humanitarną; wzywa rząd Etiopii do wypełnienia swojego zobowiązania do przeprowadzenia śledztwa w sprawie licznych poważnych przypadków przemocy ze względu na płeć popełnionych w czasie konfliktu przez wszystkie walczące strony;
11. jest zaniepokojony doniesieniami o wzroście liczby małżeństw dzieci i przypadków pracy dzieci, handlu ludźmi i seksu transakcyjnego, które świadczą o desperackich próbach przetrwania w regionach Etiopii dotkniętych wojną i katastrofą humanitarną;
12. wzywa do przeciwdziałania uprowadzeniom, handlowi i wykorzystywaniu seksualnemu uchodźców i osób wewnętrznie przesiedlonych w Tigraju, Amharze, Afarze i Erytrei oraz do zapewnienia wszystkim ofiarom pomocy i ochrony, bez dyskryminacji ze względu na rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, niepełnosprawność, wiek, płeć czy orientację seksualną;
13. wzywa UE i jej państwa członkowskie do zwiększenia wsparcia dla ośrodków rehabilitacyjnych dla kobiet i dzieci, w tym dzieci poczętych w wyniku gwałtu, które chronią i rehabilitują osoby, które doświadczyły przemocy ze względu na płeć, handlu ludźmi i wykorzystywania seksualnego; podkreśla znaczenie zapewnienia schronienia, usług psychospołecznych i szkoleń zawodowych dla ocalałych oraz apeluje o dodatkowe wsparcie dla istniejących schronisk;
14. przypomina, że egzekucje pozasądowe, wymuszone zaginięcia, arbitralne zatrzymania, akty tortur i złego traktowania, przymusowe wysiedlenia, przemoc seksualna i przemoc ze względu na płeć, gwałty i gwałty zbiorowe, ataki na pracowników organizacji humanitarnych, ataki na infrastrukturę cywilną, taką jak szkoły i szpitale, a także niszczenie i grabieże mienia publicznego i prywatnego stanowią zbrodnie wojenne na mocy prawa międzynarodowego;

Czwartek, 6 października 2022 r.

15. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania krajowych inicjatyw dotyczących rozliczalności, opartych wyłącznie na jasnych, przejrzystych, skutecznych i wymiernych zasadach, które pozwolą w sposób niezależny i bezstronny wymierzyć sprawiedliwość i rozliczyć sprawców wobec ofiar i ocalałych;
16. zdecydowanie potępia stosowanie głodu jako metody prowadzenia wojny; przypomina, że utrudnianie dostarczania żywności i opieki zdrowotnej oraz uniemożliwianie korzystania z tych usług stanowią zbrodnie przeciwko ludzkości; przypomina, że pomoc humanitarna opiera się na zasadach humanitaryzmu, bezstronności, neutralności i niezależności;
17. ponawia swój apel o pełne przywrócenie podstawowych usług publicznych, takich jak infrastruktura elektroenergetyczna, usługi bankowe, szkoły i szpitale, a także o natychmiastowe zniesienie ograniczeń w telekomunikacji w Tigraju;
18. wzywa władze krajowe i regionalne, by zapewniły osobom wewnątrznie przesiedlonym i uchodźcom prawo do bezpiecznego dobrowolnego powrotu do ich domów lub miejsc zamieszkania oraz by ustanowiły sprawiedliwy, dostępny i niezależny mechanizm zapewniający odszkodowanie za straty lub zniszczenie mieszkań, mienia i ziemi; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by udzieliły pomocy i wsparcia w organizacji i monitorowaniu powrotów;
19. zdecydowanie potępia fakt, że stan wyjątkowy doprowadził do aresztowań, prześladowań, pobic i ataków na dziennikarzy z pobudek etnicznych; wzywa do natychmiastowego uwolnienia wszystkich dziennikarzy, którzy pozostają arbitralnie zatrzymani, oraz do zapewnienia wolności słowa i wypowiedzi; wzywa walczące strony, by zapewniły swobodny dostęp dziennikarzom i pozwoliły im na bezpieczne wykonywanie pracy;
20. wyraża troskę o bezpieczeństwo i dobro niezależnych pracowników organizacji humanitarnych w tym regionie; zdecydowanie potępia wszelkie ataki na pracowników organizacji humanitarnych i infrastrukturę krytyczną oraz ciągłe przejmowanie dostaw humanitarnych ONZ;
21. ponownie wzywa rząd Etiopii, by podpisał i ratyfikował rzymski statut Międzynarodowego Trybunału Karnego; podkreśla, że potrzebny jest niezależny i bezstronny mechanizm przeciwdziałania trwającym naruszeniom i rozliczalności;
22. wzywa wszystkie strony konfliktu do natychmiastowego zakończenia działań wojennych i do osiągnięcia formalnego porozumienia o zawieszeniu broni bez warunków wstępnych; ponawia swój apel, aby dialog narodowy był jak najbardziej pluralistyczny, szeroki i przejrzysty oraz aby odbywał się z udziałem przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego i partii opozycyjnych, a także by spełnił swój cel, jakim jest bycie prawdziwym katalizatorem pojednania; wzywa UE i jej państwa członkowskie do pełnego zaangażowania się w proces pokojowy, aby zapewnić jego wiarygodne postępy;
23. zwraca uwagę na pewne pozytywne wydarzenia w tym kraju, takie jak rozejm humanitarny z 24 marca 2022 r. oraz uwolnienie niektórych więźniów politycznych, zwiększenie dostępu pomocy humanitarnej podczas rozejmu oraz, w szczególności, publiczne zobowiązanie się rządu Etiopii i przywódców Tigraju do podjęcia rozmów pokojowych pod egidą UA;
24. z zadowoleniem przyjmuje odnowienie mandatu Oluseguna Obasanjo jako Wysokiego Przedstawiciela Unii Afrykańskiej w Rogu Afryki; oczekuje dalszych działań w następstwie oświadczeń o przewidywanym mianowaniu trzech mediatorów wysokiego szczebla UA, aby nadać priorytet porozumieniu w sprawie trwałego zawieszenia broni, niezakończonemu dostępowi pomocy humanitarnej do wszystkich obszarów oraz natychmiastowemu wycofaniu sił erytrejskich, a także aby ułatwić rozliczalność i wewnętrzne pojednanie; wzywa, by niezwłocznie powołać tych mediatorów;
25. ponawia swój apel do UE i jej państw członkowskich o przyjęcie środków mających na celu ochronę praw człowieka oraz o przyjęcie sankcji wobec sprawców naruszeń praw człowieka za pośrednictwem globalnego systemu sankcji za naruszenia praw człowieka;
26. podkreśla, że sytuacja uchodźców w regionie stale się pogarsza; w związku z tym wzywa UE i wszystkie państwa członkowskie do intensyfikacji przesiedleń z tego regionu, wydawania wiz humanitarnych osobom zagrożonym i ułatwiania łączenia rodzin; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by zapewniły skuteczny dostęp do ochrony międzynarodowej w UE, a także zadbały o poszanowanie praw podstawowych osób ubiegających się o ochronę międzynarodową zgodnie z prawem unijnym i międzynarodowym;
27. popiera działania Komisji, która w grudniu 2020 r. zawiesiła wypłaty z tytułu wsparcia budżetowego dla rządu Etiopii; wzywa Komisję, by kontynuowała pomoc ratującą życie w regionie skierowaną do społeczeństwa i niezależnych organizacji humanitarnych oraz zwiększyła wysiłki na rzecz bezpieczeństwa dzieci; wzywa Komisję do ponownego rozważenia ograniczenia wsparcia budżetowego dla środków wykonawczych, aby umożliwić dalszą realizację projektów rozwojowych poza strefą konfliktu;

Czwartek, 6 października 2022 r.

28. głęboko ubolewa nad faktem, że Rada Bezpieczeństwa ONZ nie zdołała skutecznie zająć się sytuacją w Etiopii i w regionie; wzywa UE i jej państwa członkowskie do wywierania nacisków na Radę Bezpieczeństwa ONZ, aby organizowała regularne publiczne posiedzenia poświęcone Etiopii i regionowi oraz by podjęła konstruktywne i zdecydowane działania w celu zapewnienia nieograniczonego dostępu organizacjom humanitarnym, zagwarantowania ochrony ludności cywilnej, położenia kresu poważnym naruszeniom prawa międzynarodowego oraz zapewnienia rozliczalności za akty okrucieństwa;

29. przypomina, że w rezolucji S-33/1 w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Etiopii, przyjętej 17 grudnia 2021 r., Rada Praw Człowieka postanowiła powołać Międzynarodową Komisję Ekspertów ds. Praw Człowieka w Etiopii; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by wspierały przydzielenie przez ONZ odpowiedniego finansowania Międzynarodowej Komisji Ekspertów ds. Praw Człowieka w Etiopii oraz wzywa rząd federalny Etiopii do ułatwienia tejże komisji swobodnego dostępu; wzywa Radę Praw Człowieka, by odnowiła pełnomocnictwo Międzynarodowej Komisji Ekspertów ds. Praw Człowieka w Etiopii oraz by zapewniła jej wystarczająco dużo czasu, a także niezbędnej pomocy technicznej i potrzebnych środków budżetowych, aby komisja mogła wykonywać powierzone jej zadania bez czasowych lub geograficznych ograniczeń;

30. odnotowuje ustalenia zawarte w sprawozdaniu Rady Praw Człowieka w sprawie Etiopii (A/HRC/51/46) z 19 września 2022 r., w którym udokumentowano przypadki zbrodni wojennych; wzywa Komisję, by oceniła i wykorzystała wnioski i zalecenia, a władze Etiopii, by uznały te wyniki w ramach starań zmierzających do przywrócenia ochrony praw człowieka i działań na rzecz zadośćuczynienia ofiarom zbrodni wojennych; wzywa ponadto wszystkie strony konfliktu do poparcia zaleceń wspólnego dochodzenia prowadzonego przez Biuro Praw Człowieka ONZ i Etiopską Komisję Praw Człowieka;

31. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji/wysokiemu przedstawicieli Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i parlamentowi federalnemu Etiopii, władzom Tigraju, rządowi Państwa Erytrei, rządowi państw należących do Międzynarodowej Organizacji ds. Rozwoju, Unii Afrykańskiej i jej państwom członkowskim, Parlamentowi Panafrykańskiemu oraz Wspólnemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu AKP-UE.
